

וַיִּמְאֵן הָיָה בְּתַר דְּרָגָא דָּא, וְהֵאֱלֹהִים נָסָה אֶת אַבְרָהָם
 דְּאִתְיָא יִצְרַר הָרַע לְקַטְרָגָא קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא. הֵכָא אֵית לְאַסְתַּפְּלָא וְהֵאֱלֹהִים נָסָה אֶת אַבְרָהָם.
 אֶת יִצְחָק מִבְּעֵי לֵיהּ. דְּהָא יִצְחָק בַּר תְּלַתִּין וְשִׁבְעַ שְׁנִין
 הָוָה וְהָא אָבוּי לָאו בַּר עוֹנָשָׁא דִּילֵיהּ הָוָה, דְּאִלְמָלָא אָמַר
 יִצְחָק לָא בְּעֵינָא לָא אֶתְעַנְשׁ אָבוּי עֲלֵיהּ. מֵאֵי טַעְמָא
 וְהֵאֱלֹהִים נָסָה אֶת אַבְרָהָם וְלָא פְתִיב נָסָה אֶת יִצְחָק.

אַלָּא אֶת אַבְרָהָם וְדָאֵי דְבְּעֵי לְאַתְפְּלָא בְּדִינָא, דְּהָא
 אַבְרָהָם לָא הָוָה בֵּיהּ דִּינָא פְּלַל מְקַדְמַת דִּינָא,
 וְהִשְׁתָּא אֶתְפְּלִיל מִיִּי"א בְּאִשׁ"א. וְאַבְרָהָם לָא הָוָה שְׁלִים
 עַד הִשְׁתָּא דְּאֶתְעַטַּר לְמַעַבְד דִּינָא וְלֹאֲתַקְנָא לֵיהּ
 בְּאַתְרֵיהּ.

וְכָל יוֹמוּי לָא הָוָה שְׁלִים עַד הִשְׁתָּא דְּאֶתְפְּלִיל מִיִּי"א
 בְּאִשׁ"א וְאִשׁ"א בְּמִי"א, וּבְגִין כֶּךָ וְהֵאֱלֹהִים נָסָה
 אֶת אַבְרָהָם וְלָא אֶת יִצְחָק, דְּאֶזְמִין אַבְרָהָם לְאַתְפְּלָא
 בְּדִינָא, וְכַד עָבִיד דָּא, עָאֵל (קלג ב) אִשׁ"א בְּמִי"א
 וְאַשְׁתִּלִּים דָּא עִם דָּא. וְדָא עָבִיד דִּינָא לְאַתְפְּלָא דָּא
 בְּדָא. וְכַדִּין יִצְרַר הָרַע אֶתָּא לְקַטְרָגָא עֲלֵיהּ דְּאַבְרָהָם דְּלָא
 אֶשְׁתִּלִּים פְּדָקָא יָאוּת עַד דִּיעֲבִיד דִּינָא בִּיצְחָק. דִּיִּצְרַר
 הָרַע אַחַר הַדְּבָרִים אֵיהּ וְאֶתָּא לְקַטְרָגָא.

וְתָא חֲזִי רְזָא דְּמַלְהָ, אֶף עַל גַּב דְּקְאֶמְרוֹן דְּאַבְרָהָם פְּתִיב

וְלֹא יִצְחָק, יִצְחָק נָמִי אֶתְּפַלִּיל בֵּיהּ בְּהַאי קָרָא, רְזָא
 דְּכַתִּיב וְהֶאֱלֹהִים נִסָּה אֶת אַבְרָהָם. נִסָּה לְאַבְרָהָם לֹא
 כְּתִיב אֲלֵא אֶת אַבְרָהָם אֶת דִּיִּיקָא וְדָא יִצְחָק. דְּהָא
 בְּהֵיא שְׁעָתָא בְּגִבּוּרָה תַתָּא שְׂרִיא, פִּיּוּן דְּאֶתְעַקַּד
 וְאֶזְדַּמֵּן בְּדִינָא עַל יְדָא דְאַבְרָהָם כְּדָקָא יְאוּת, כְּדִין
 אֶתְעַטַּר בְּאַתְרֵיהּ בְּהַדִּיָּה דְאַבְרָהָם וְאֶתְפַּלִּילוּ אֲשָׁא
 בְּמִיָּא וּסְלִיקוּ לְעִילָא, וּכְדִין אֶשְׁתַּפַּח מַחְלוּקַת כְּדָקָא
 יְאוּת מִיָּא בְּאֲשָׁא.

מֵאֵן (עבד) חָמָא אַבָּא רַחֲמָנָא דְאֶתְעַבִּיד אַכּוּר. אֲלֵא בְּגִין
 לְאַשְׁתַּפַּח מַחְלוּקַת מִיָּא בְּאֲשָׁא וְלֹאֶתְעַטַּרָא
 בְּאַתְרֵיהּוּ (ד"א ל"ג) כְּדָקָא יְאוּת), עַד דְּאֶתָּא יַעֲקֹב וְאֶתְתַּקַּן
 כְּלָא כְּדָקָא יְאוּת וְאֶתְעַבִּידוּ תַלְתָּא אַבְהֵן שְׁלַמִּין
 וְאֶתְתַּקְּנוּ עֲלָאֵי וְתַתָּאֵי:

וַיֹּאמֶר קַח נָא אֶת בְּנֶךְ. וְכִי הֵי־אֵךְ יָכִיל אַבְרָהָם דְּאִיהּ
 סָבָא. אִי תִימָא בְּגִין דִּיִּצְחָק לֹא נִפִּיק מִרְשׁוּתֵיהּ
 כְּלָל, יְאוּת, אַבְל כְּמָא דְאֶתְ אִמֵּר, (במדבר כ) קַח אֶת אֶהְרֹן
 וְאֶת אֶלְעָזָר בְּנֵי אֲלֵא בְּגִין לְאַמְשַׁכָּא לֹון בְּמַלְיָן
 וְלֹאֶדְבָּרָא לֹון לְרַעוּתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אוּף הָכָא
 קַח בְּמַלְיָן. אֶת בְּנֶךְ אֶת יַחֲדֵךְ אֲשֶׁר אֶהְבַּת הָא (דף קכ ע"א)
 אוּקְמוּהּ. וְלֶךְ לֶךְ אֶל אֶרֶץ הַמּוֹרִיָּה כְּמָא דְאֶתְ אִמֵּר (שיר
 השירים ד) אֵלֶיךָ לִי אֶל הַר הַמּוֹר. לְאַתְקַנָּא בְּאַתְרָא דִּיתְחַזִּי:

בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַיֵּשׂא אַבְרָהָם אֶת עֵינָיו וַיֵּרָא אֶת
הַמָּקוֹם מֵרְחוֹק. בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי הָאֵל אוֹקְמוּהָ, אֵלֶּא
כִּי־וַיִּתְּמַר וַיִּקָּם וַיֵּלֶךְ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר לוֹ
הָאֱלֹהִים מֵאֵי טַעְמָא בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַיֵּרָא אֶת הַמָּקוֹם
מֵרְחוֹק. אֵלֶּא בְּגִין דְּכָתִיב כִּי בִּצְחָק יִקְרָא לָךְ זֶרַע וְדָא
הוּא יַעֲקֹב דְּנִפְק מִנִּיהּ וְהָאֵל הוּא בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי. וַיֵּרָא אֶת
הַמָּקוֹם מֵרְחוֹק כְּמָא דְּאֵת אָמַר (ירמיה לא) מֵרְחוֹק יֵי נִרְאָה
לִי.

וַיֵּרָא אֶת הַמָּקוֹם. דָּא הוּא יַעֲקֹב דְּכָתִיב, (בראשית כח) וַיִּקַּח
מֵאֲבֵנֵי הַמָּקוֹם. אֲסִתְּפֵל אַבְרָהָם בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי
דְּאִיהוּ דְּרָגָא תְּלִיתָאָה וְחָמָא לִיהּ לִיעֲקֹב דְּזִמִּין לְמִיפְק
מִנִּיהּ. מֵרְחוֹק כְּמָה דְּאָמַרְן מֵרְחוֹק וְלֹא לְזִמִּין קָרִיב.
אָמַר לִיהּ רַבִּי אֶלְעָזָר מֵאֵי שְׁבַחָא אִיהוּ לְאַבְרָהָם כִּד
אֲסִתְּפֵל וְחָמָא דְּזִמִּין לְמִיפְק מִנִּיהּ יַעֲקֹב. דְּהָא כִּד
אֲזִיל לְמִיעֲקֹד לִיהּ לִיצְחָק, לָאוּ שְׁבַחָא כָּל כֶּף אִיהוּ
דִּילִיהּ.

אָמַר לִיהּ וְדָאֵי (אמ) חָמָא לִיהּ לִיעֲקֹב דְּהָא מִקְדַּמַּת דְּנָא
יַדַּע אַבְרָהָם חֲכָמָתָא, וְאֲסִתְּפֵל הַשְּׁתָא בַּיּוֹם
הַשְּׁלִישִׁי דְּאִיהוּ דְּרָגָא תְּלִיתָאָה לְמַעַבְד שְׁלִימוּ וְכַדִּין
חָמָא לִיהּ לִיעֲקֹב דְּכָתִיב וַיֵּרָא אֶת הַמָּקוֹם. אֲבַל הַשְּׁתָא
קִיַּמָּא לִיהּ מְלָה מֵרְחוֹק בְּגִין דְּאֲזִיל לְמִיעֲקֹד לִיהּ לִיצְחָק
וְלֹא בַּעַא לְהַרְהֵר אַבְתָּרִיהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

מִרְחוֹק חָמָא לִיָּה גּוֹ אֲסַפְקִלְרִיָּאָה דְּלֹא נִהְרָא בְּלַחֲדוּיָ, וּבִגִּין כֶּךָ חָמָא לִיָּה וְלֹא אֲתַגְלִי כְּלָא, דְּאֵלוֹ אֲסַפְקִלְרִיָּאָה דְּנִהְרָא הוּוּ שְׂכִיחַ עַל הַאי אֲסַפְקִלְרִיָּאָה דְּלֹא נִהְרָא אֲתַקְיִים עַלֵּיהּ אֲבֵרָהֶם כְּדַקָּא יָאוּת, אֲבַל מִרְחוֹק, בְּלַחֲדוּיָ הוּוּ, מִרְחוֹק.

מֵאִי טַעְמָא אֲסַתְלַק מֵהַאי מְלָה אֲסַפְקִלְרִיָּאָה דְּנִהְרָא בִּגִּין דְּהַאי דְּרַגָּא דִּיעֵקֵב הוּוּ. וּבִגִּין דִּיעֵקֵב עַד לָא אֲתִיִּלִּיד לָא אֲשַׁתְּכַח הַשְּׁתָּא עַל הַאי דְּרַגָּא. וְתוּ בִּגִּין דִּיהֵךְ וַיִּקְבַּל אֲגָרָא. וַיְרֵא אֶת הַמָּקוֹם מִרְחוֹק דָּא יַעֲקֹב כִּמְהָ דְּאֲתַמַּר מִרְחוֹק דְּלֹא זָכָה בֵּיתָה. (רֵאשִׁייה בְּעִינוּי בְּהַאי עֲלֵמָא אֱלָא

מִרְחוֹק מִגּוֹ הַאי דְּרַגָּא דְּהָא כִּד אֲתָא יַעֲקֹב הֲכָא דָּאָף עַל גַּב דְּאֲתוּ לְהַהוּא רֵאשִׁייה וְחָמָא לִיעֲקֹב, אֲמַר אֲבֵרָהֶם וְדָאִי קוֹדֶשֶׁת בְּרִיךְ הוּא יְדַע בְּגוֹנוֹנָא אַחֲרָא דְּאֲתַחֲזוּי, מִיָּד וַיִּבֶן שֵׁם אֲבֵרָהֶם אֶת הַמִּצְבֵּחַ וְגוֹ. מִזֶּה כְּתִיב לְעֵילָא וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל אֲבֵרָהֶם אָבִיו וַיֹּאמֶר אָבִי, הָא אֲוֹקְמוּהָ.

אֲבַל מֵאִי טַעְמָא לֹא אֲתִיב לִיָּה (מִיָּד) מִיָּד. אֱלָא בִּגִּין דְּהָא אֲסַתְלַק מִרְחוֹמֵי דְּאָבָא עַל בְּרָא וּבִגִּין כֶּךָ כְּתִיב הַנְּפִי בְּנִי, הַנְּפִי דְּאֲסַתְלַקוּ רַחֲמֵי וְאֲתַהֲפֵךְ לְדִינָא:

וַיֹּאמֶר אֲבֵרָהֶם, וְלֹא כְּתִיב וַיֹּאמֶר אָבִיו, דְּהָא לָא קָאִים עַלֵּיהּ כְּאָבָא אֱלָא בְּעַל מַחְלוּקַת הוּוּ בֵּיתָה. אֱלֹהִים יִרְאֶה לוֹ הַשָּׁה. יִרְאֶה לָנוּ מִבְּעֵי לִיָּה, מֵאִי יִרְאֶה לוֹ. אֱלָא אֲמַר לִיָּה אֱלֹהִים יִרְאֶה לוֹ לְגַרְמִיָּה, כִּד אִיהוּ יִצְטְרִיךְ. אֲבַל הַשְּׁתָּא בְּנִי וְלֹא אֲמַרָא. מִיָּד וַיִּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו.

רַבִּי שָׁמְעוֹן פָּתַח וְאָמַר (ישעיה לג) הֵן אֲרָאֲלֶם צָעֲקוּ חוּצָה
 מִלְּאֲכֵי שָׁלוֹם מֵרַיבִּיּוֹן. הֵן אֲרָאֲלֶם אֵלֶיךָ מִלְּאֲכֵי
 עֲלָאִי. צָעֲקוּ בַּהֵיא שְׁעָתָא וּבְעוּ לְקִיּוּמָא עַל הַהֵיא מְלָה
 דְּכַתִּיב, (בראשית טו) וַיּוֹצֵא אוֹתוֹ חוּצָה. בְּגִין כֹּךְ צָעֲקוּ
 חוּצָה.

מִלְּאֲכֵי שָׁלוֹם. אֵלֶיךָ אֲנֹן מִלְּאֲכֵי אֲחֲרָנִין דְּהוּוּ זְמִינִין
 לְמִיָּהָר קָמִיהָ דִּיעֲקֹב וּבְגִינִיהָ דִּיעֲקֹב אֲבִטַח לֹן
 שְׁלִימוֹ, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. דְּכַתִּיב, (בראשית לב) וַיַּעֲקֹב הֵלֶךְ
 לְדַרְכּוֹ וַיִּפְגְּעוּ בּוֹ מִלְּאֲכֵי אֱלֹהִים. וְאֵלֶיךָ אֲקָרוּן מִלְּאֲכֵי
 שָׁלוֹם, כְּלָהוּ בְּכּוֹ פֶד חָמוּ לִיהָ לְאַבְרָהָם דְּעָקִיד לִיהָ
 לְיִצְחָק, וְאֲזִדְעוּזְעוּ עֲלָאִי וְתַתָּאִי וְכָלְהוּ עֲלִיהָ דִּיִּצְחָק:
 וַיִּקְרָא אֵלָיו מִלְּאֲפִי יְיָ וְגו', פְּסִיק טַעְמָא בְּגוּוֹיָהוּ, דְּלֹא
 אֲבָרָהָם בַּתְּרָאָה כְּקִדְמָאָה. בַּתְּרָאָה (דף קכ ע"ב) שְׁלִים
 (נשא קלח א) קִדְמָאָה לָא שְׁלִים. כְּגוּוֹנָא דָא שְׁמוּאֵל שְׁמוּאֵל,
 בַּתְּרָאָה שְׁלִים, קִדְמָאָה לָא שְׁלִים. בַּתְּרָאָה נְבִיא,
 קִדְמָאָה לָא נְבִיא. אֲבָל מִשָּׁה מִשָּׁה, לָא פְּסִיק, בְּגִין
 דְּמִיּוּמָא דְּאֲתִיִּלִּיד לָא אַעֲדִי מִנִּיהָ שְׁכִינְתָא. אֲבָרָהָם
 אֲבָרָהָם. רַבִּי חֵיָא אָמַר בְּגִין לְאַתְעָרָא לִיהָ בְּרוּחָא אֲחֲרָא
 בְּעוּבְדָא אֲחֲרָא בְּלָבָא אֲחֲרָא.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר אֲתַבְרִיר יִצְחָק וְאִסְתְּלִיק בְּרַעוּתָא קָמִי
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּרִיחָא דְּקַטוּרַת בּוּסְמִין דְּקָרְבִין

כְּהִנְיָא קַמִּיה, תְּרִין זְמַנִּין בְּיוֹמָא וְאַשְׁתְּלִים קְרַבְנָא.
 דְּהָא צְעָרָא דְאַבְרָהָם הוּהּ בְּשַׁעְתָּא דְאַתְמָר לִיה אֵל
 תְּשַׁלַּח יְדָךְ אֶל הַנְּעַר וְאֵל תַּעֲשׂ לוֹ מְאוּמָה. חָשִׁיב
 דְּקַרְבְּנִיה לָא אֲשַׁתְּלִים וְלִמְגָנָא עֶבֶד וְסִדְר כְּלָא וּבְנָה
 מְזַבְחָת. מִיד.

וַיֵּשֶׁא אַבְרָהָם אֶת עֵינָיו וַיִּרְא וְהִנֵּה אֵיל אַחַר וְגו' הָא
 תְּנִינָן הוּא אֵיל דְאַתְבְּרִי בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת הָוָה, וּבֵן
 שְׁנָתוֹ הָיָה כְּמָא דְאַתְ אָמַר, (במדבר ז) כְּבֶשׂ אֶחָד בֶּן שְׁנָתוֹ
 וְהָכִי אֲצַטְרִיךְ (ב"א) וְאַתְ אָמַרְתְּ בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת. וְתוֹ וְהָא
 יִצְחָק לָא הָוָה בְּעַלְמָא, אֶלָּא אֶתְפַּקִּיד וְכוּ' (וְהָא יִצְחָק לָא הָוָה
 בְּעַלְמָא) וְאַתְ אָמַרְתְּ בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת. אֶלָּא אֶתְפַּקִּד חֵילָא
 לְאַזְדַּמְנָא הַהוּא אִימְרָא בְּשַׁעְתָּא דְאַצְטְרִיךְ לִיה
 לְאַבְרָהָם. כְּמָה דְכָל אַנּוּן מְלִין דְּהוּוּ בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת
 אֶתְמַנָּא חֵילָא לְאַזְדַּמְנָא הַהוּא מְלָה (לְהַהוּא זְמַנָּא) בְּשַׁעְתָּא
 דְאַצְטְרִיךְ לִיה. הָכִי נָמִי הָאִי אֵיל דְאַתְקָרִיב תַּחוּתִיה
 דִּיצְחָק.

פֶּתַח וְאָמַר, (ישעיה סג) בְּכָל צָרְתֶם לָא צָר וּמְלֶאךְ פְּנִיו
 הוֹשִׁיעֶם וְגו'. תָּא חֲזִי, בְּכָל צָרְתֶם דִּישְׂרָאֵל כַּד
 אֲזַדְמֵן לִזְוֹן עָאקוֹן, כְּתִיב לָא בְּאֵלֶיךָ וְקָרִי בּוֹא"ו, בְּגִין
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲמָהוֹן בְּעָקוֹ. לָא בְּאֵלֶיךָ, אֶתְר
 עֲלָאָה יִתִּיר, אֶף עַל גַּב דְּלָאוּ בְּהַהוּא אֶתְר רּוּגְזָא וְעָקוֹ,

לְהִתֵּם לְעִילָא מִטָּא עֲקָתָא דִּישְׂרָאֵל. לֹא בְּאִל"ף כְּמָא
 דְּאֵת אָמַר, (תהלים ק) הוּא עֲשָׂנוּ וְלֹא אֲנַחְנוּ. כְּתִיב בְּאִל"ף
 וַיִּקְרֵי בּוֹא"ו.

וּמִלְאָךְ פָּנִיו הוֹשִׁיעֵם. וְהָא אִיהוּ עֲמַהוֹן בְּהֵוּא עָקוּ,
 וְאֵת אֲמַרְתְּ הוֹשִׁיעֵם. אֲלֹא מוֹשִׁיעֵם לֹא כְּתִיב,
 אֲלֹא הוֹשִׁיעֵם מִקְדַּמַּת דְּנָא דְּאִיהוּ זְמִין בְּהֵוּא עָקוּ
 לְמַסְבַּל עֲמַהוֹן. תָּא חֲזִי, בְּכָל זְמַנָּא דִּישְׂרָאֵל אֲנוּן
 בְּגָלוּתָא, שְׂכִינְתָא עֲמַהוֹן בְּגָלוּתָא, וְהָא אוּקְמוּהָ, דְּכְתִיב
 (דברים ל) וְשָׁב יי אֱלֹהֶיךָ אֵת שְׁבוּתֶךָ וּרְחַמְךָ וְגו'.

דְּבַר אַחַר וּמִלְאָךְ פָּנִיו הוֹשִׁיעֵם, דָּא שְׂכִינְתָא. דְּאִיהִי
 עֲמַהוֹן בְּגָלוּתָא וְאֵת אֲמַרְתְּ דְּאִיהוּ הוֹשִׁיעֵם. אֲלֹא
 הָכִי הוּא וְדָא, דְּאֵלִין אֲנוּן מִשְׁכְּנוֹתֵינוּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא בְּגָלוּתָא, וּבְגִין דְּשְׂכִינְתָא עֲמַהוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 אֲדַפְרָ לֹון לְאוּטְבָא לֹון וְלֶאֱפָקָא לֹון מִן גָּלוּתָא, דְּכְתִיב,
 (שמות ו) וְאִזְכֹּר אֵת בְּרִיתִי בְּקִדְמִיתָא, וְלִבְתָּר וְעַתָּה הִנֵּה
 צַעֲקַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בָּאָה אֵלַי.

וְגַם רְאִיתִי. לְאִסְגָּאָה רְאִיהָ אַחֲרָא דְּאִיהוּ קִדְמָאָה
 דְּכֻלָּא, וְכְתִיב, (שמות ב) וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֵת בְּרִיתוֹ דָּא
 שְׂכִינְתָא. אֵת אֲבָרְהָם לְאֲבָרְהָם מִבְּעֵי לִיהָ, אֲלֹא אֵת
 אֲבָרְהָם דָּא הוּא חֲבָרוּתָא וְזוּוּגָא דִּילָהּ בְּאֲבָהָן. אֵת
 אֲבָרְהָם (במדבר קכ א) דָּא הוּא מְעַרְבִית דְּרוּמִית. אֵת יִצְחָק

דָּא הוּא צְפוּנִית מְעַרְבִית. וְאֵת יַעֲקֹב דָּא הוּא זְווגָא
 חָדָא, כְּלָלָא חָדָא, זְווגָא שְׁלִים כְּדָקָא יָאוּת.
 כְּגִוּוֹנָא דָּא אֶת הַשָּׁמַיִם דָּא הוּא כְּלָלָא מִדַּת לִילָה
 בְּיוֹם. וְאֵת הָאָרֶץ דָּא מִדַּת יוֹם בְּלִילָה כְּחָדָא.
 אוּף הָכָא בְּכֻלְהוּ אֶת, וּבִיעֲקֹב וְאֵת, לְמַהוּי כְּלָא זְווגָא
 חָדָא דְלָא מִתְפָּרְשִׁין דְּכַר וְנוֹקְבָא לְעֵלְמִין. וְזִמִּין קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא לְאַכְרִזָא בְּכָל עֲלָמָא וְלֹא שְׁמַעָא קָל דִּימָא
 (ישעיה סג) וַיֹּאמֶר אֲךָ עַמִּי הֵמָּה בָּנִים לֹא יִשְׁקְרוּ וַיְהִי לָהֶם
 לְמוֹשִׁיעַ. בְּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן: (עד כאן פרשת וירא)

(דף קכא ע"א)

פְּרֻשַׁת וַיְהִי חַיֵּי שָׂרָה

מְדַרְשׁ הַנֶּעְלָם
 וַיְהִי. רַבָּנָן פְּתַחֵי בְּהַאי
 קָרָא, (שיר השירים ז) לְכֹה דוּדֵי
 נִצָּא הַשָּׂדֶה גְּלִינָה בַּכְּפָרִים.
 תַּנּוּ רַבָּנָן הַיּוֹצֵא לְדֶרֶךְ
 יִתְפַּלֵּל שְׁלֹשׁ תְּפִלוֹת, תְּפִלָּה
 שֶׁהִיא חוֹבָה שֶׁל יוֹם. וְתְּפִלַּת
 הַדֶּרֶךְ עַל הַדֶּרֶךְ שֶׁהוּא
 עוֹשֶׂה. וְתְּפִלָּה שִׁיחֲזוֹר
 לְבֵיתוֹ לְשָׁלוֹם. וְלִימָא לְהוּ
 לְהַנִּי שְׁלֹשָׁה, אֲפִילוּ בְּאַחַד

זֹהָר
 וַיְהִי חַיֵּי שָׂרָה מֵאָה שָׁנָה
 וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשִׁבְעַת
 שָׁנִים, רַבִּי יוֹסִי פִתַּח וְאָמַר,
 (יונה א) וַיִּשְׂאוּ אֶת יוֹנָה וַיִּטְלְהוּ
 אֶל הַיָּם וַיַּעֲמֵד הַיָּם מִזְעָפוֹ.
 הָכָא אֵיךְ לְאַסְתִּכְלָא, מֵאֵי
 טַעְמָא אַרְעִישַׁת יִמָּא עֲלֵיהּ
 דִּיּוֹנָה, וְלֹא אַרְעִישַׁת עֲלֵיהּ

דָּא הוּא צְפוּנִית מְעַרְבִית. וְאֵת יַעֲקֹב דָּא הוּא זְווגָא
 חָדָא, כְּלָלָא חָדָא, זְווגָא שְׁלִים כְּדָקָא יָאוּת.
 כְּגִוּוּנָא דָּא אֵת הַשָּׁמַיִם דָּא הוּא כְּלָלָא מִדַּת לִילָה
 בְּיוֹם. וְאֵת הָאָרֶץ דָּא מִדַּת יוֹם בְּלִילָה כְּחָדָא.
 אוּף הָכָא בְּכֻלְהוּ אֵת, וּבִיעֲקֹב וְאֵת, לְמַהוּי כְּלָא זְווגָא
 חָדָא דְלָא מִתְפַּרְשִׁין דְּכַר וְנוֹקְבָא לְעֵלְמִין. וְזִמִּין קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא לְאַכְרִזָּא בְּכָל עֵלְמָא וְלֹא שְׁמַעָא קָל דִּימָא
 (ישעיה סג) וַיֹּאמֶר אֲךָ עַמִּי הֵמָּה בָּנִים לֹא יִשְׁקְרוּ וַיְהִי לָהֶם
 לְמוֹשִׁיעַ. בְּרוּךְ יִי לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן: (עד כאן פרשת וירא)

(דף קכא ע"א)

פְּרֻשַׁת וַיְהִי חַיֵּי שָׂרָה

מְדַרְשׁ הַנֶּעְלָם
 וַיְהִי. רַבְּנָן פְּתַחֵי בְּהַאי
 קָרָא, (שיר השירים ז) לְכֹה דוּדֵי
 נִצָּא הַשָּׂדֶה גְּלִינָה בַּכְּפָרִים.
 תַּנּוּ רַבְּנָן הַיּוֹצֵא לְדֶרֶךְ
 יִתְפַּלֵּל שְׁלֹשׁ תְּפִלוֹת, תְּפִלָּה
 שֶׁהִיא חוֹבָה שֶׁל יוֹם. וְתְּפִלַּת
 הַדֶּרֶךְ עַל הַדֶּרֶךְ שֶׁהוּא
 עוֹשֶׂה. וְתְּפִלָּה שִׁיחֲזוֹר
 לְבֵיתוֹ לְשָׁלוֹם. וְלִימָא לְהוּ
 לְהַנִּי שְׁלֹשָׁה, אֲפִילוּ בְּאַחַד

זֶהָר
 וַיְהִי חַיֵּי שָׂרָה מֵאָה שָׁנָה
 וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשִׁבְעַת
 שָׁנִים, רַבִּי יוֹסִי פִתַּח וְאָמַר,
 (יונה א) וַיִּשְׂאוּ אֶת יוֹנָה וַיִּטְלְהוּ
 אֶל הַיָּם וַיַּעֲמֵד הַיָּם מִזְעָפוֹ.
 הָכָא אֵית לְאַסְתִּכְלָא, מֵאֵי
 טַעְמָא אַרְעִישַׁת יִמָּא עֲלֵיהּ
 דִּיּוֹנָה, וְלֹא אַרְעִישַׁת עֲלֵיהּ

יְכִיל לְמַעֲבְרֵיהֶּ, דְּתַנִּינָן כָּל
שְׂאֵלוֹתָיו שֶׁל אָדָם יְכִיל
לְמַכְלִלְיָנָהּוּ בְּשׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה כָּל עוֹבְדוֹי
דְּבַר נֶשֶׁבֶתִיבִין בְּסַפְרָא, הֵן
טַב הֵן בִּישׁ, וְעַל כְּלָהוֹן
עֲתִיד לְמִיתָן דִּינָא, דְּתַנִּינָן
אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב,
מַאי דְכָתִיב, (תהלים קלט) גָּלְמֵי
רְאוּ עֵינֶיךָ, אוֹתָם הַדְּבָרִים
שֶׁעָשָׂה הַגּוֹלָם שְׂאִינוּ מְשַׁנְּיָח

אַרְעָא, כִּיּוֹן דְּהוּה אָזִיל בְּגִין
דְּלֹא תִשְׂרִי עֲלֵיהּ שְׂכִינְתָא,
יִמָּא ^(על־אֶה) אִמַּאי אַחִיד בֵּיהּ
כַּד הוּה אָזִיל.
אַלֵּא וַדַּאי מְלָה בְּאַתְרֵיהּ
הוּה. יָם, תַּנָּן יָם
דְּמַיָּא לְרִקִיעַ וְרִקִיעַ לְכַסָּא
הַכְּבוֹד, וּבְגִין כֶּף יִמָּא אַחִיד
בֵּיהּ וְנִטְלָ לִיהּ ^(בגין דְּהוּה עֲרִיק)

תּוֹסַפְתָּא

וַיְהִי חַיֵּי שָׂרָה. גּוֹפָא דְּמַתְנִיתִין, אֲנָן קְרִיבִין הוּינָא, שְׂמַעְנָא קָלָא מִתְּהַפְּדָ
מַעֲיָלָא לְתַתָּא, אֲתַפְּשֵׁטַת בְּעַלְמָא, קָל מִתְּבַר טוּרִין, וּמִתְּבַר טַנְרִין
תְּקִיפִין, עֲלֻעוּלִין רַבְרַבִּין סְלָקִין, אוּדְנָנָא פְּתִיחוּן.

הוּה אָמַר בְּמַטְלָנוּי. קוּץ קוּצִיתָא, דְּמִיכָן. דְּמִימִין. שִׁינְתָא בְּחוּרֵיהוֹן,
קְיִימִין בְּקִיּוּמֵיהוֹן. מְלָכָא דְּמַמְלָל, (וְלֹא אַעֲבְרוּ, אֲשַׁתְּבַחוּ) נְטְרִי תַרְעִין,
שְׁלִיטָא דְּחִילִין סְגִיִּין קָם בְּקִיּוּמֵיהּ.

כְּלָהּ לֹא מַרְגְּשָׁן וְלֹא יְדַעֵי דְּסַפְרָא פְּתִיחַ וּבְשִׁמָּא אַכְתּוּב, וְדוּמָה קָאִים
וְנִטְלָ בְּחוּשְׁבָנָא, וְדִירִי עַפְרָא תִּיבִין לְבַר, וְקָרִיב טַב לְאַתְמַנָּא בְּהוּ,
לֹא תֵאִיבִין גְּלוּלָא וְהַפּוּךְ.

נְפִלִין וְלֹא קְיִימִין, אֲתַמְחוּן חִיבִין מִסַּפְרָא דְּדוּמָה, מֵאן יִתְבַּע לוֹן, וּמֵאן
יִתִּיב בְּחוּשְׁבַּנְהוֹן, וּוי לוֹן, וּוי לְחִייהוֹן, וּוי לְרַגְשִׁיהוֹן, (ס"א לְנַפְשִׁיהוֹן)

בְּגִינְהוֹן אֲתַקְרִי (תהלים ט) יִמְחוּ מִסַּפֵּר חַיִּים וְגו' (עַד כָּאן הַתּוֹסַפְתָּא):

בְּעוֹלָם הַבָּא, כּוֹלֵם רָאוּ
עֵינֶיךָ שְׁעֵינֶנְתָּ בָּהֶם. וְעַל
סִפְרָךְ כּוֹלֵם יִפְתְּבוּ, לִיתֵן
עֲלֵיהֶם דִּין וְחֶשְׁבוֹן לְעוֹלָם
הַבָּא, הַלְבָּךְ יִקְדִּים אֲדָם
תִּפְלְתוּ תָמִיד וַיִּזְעַל לֵיהֶּ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק אֵין אָדָם
עוֹשֶׂה עֲבִירוֹת אֶלָּא מִי
שֶׁהוּא גּוֹלֵם וְלֹא אָדָם, וְהֵינּוּ
הֵהוּא דְלֹא מְסַתְּפֵל
בְּנִשְׁמַתָּא קַדִּישָׁא, אֶלָּא כָּל
עוֹבְדוֹי כִּהְיֵי בְּעִירָא דְלֹא
מִשְׁנַחַת וְלֹא יָדַעַת. אָמַר
רַבִּי בּוּ, וְכִי גּוֹלֵם מִתְּקַרִּי
דְּוִד דְּאָמַר הֵאֵי פְּסוּקָא.
אָמַר לוֹ רַבִּי יִצְחָק אָדָם
הִרְאִישׁוֹן אָמְרוּ, גְּלַמִּי רָאוּ
עֵינֶיךָ, קוֹדֵם שְׁזַרְקַת בִּי
נִשְׁמָה, רָאוּ עֵינֶיךָ לְמַעַבְד
בְּדִיוֹקְנֵי בְּנֵי נִשְׂא דְדָמוּ לִי.
וְעַל סִפְרָךְ כָּלֵם יִפְתְּבוּ, מֵאֵן
אֵינּוּן. יָמִים יוֹצְרוּ, כִּהְיֵי
עוֹרָה דִּידֵי. וְלֹא אֶחָד בָּהֶם
דְּלֹא אִשְׁתָּאָר חַד מִנְהוֹן.

אָמַר רַבִּי בּוּ, לָמָּה. אָמַר
לֵיהֶּ תָּא חַיֵּי, כְּלָהוּ דְדָמוּ

מִקְמֵי יָמָא עָרְק (ב"א ומקמי ימא
בֵּיה שָׂרָא יִרְאָה בְּדוּכְתָּהּ), שְׂדֵי יָמָא
יָדָא בֵּיה בְּדוּכְתָּהּ (ב"א תשרי
יָדָא בְּדוּכְתָּהּ).

וַיִּשְׂאוּ אֶת יוֹנָה וַיִּטְלְהוּ אֶל
הַיָּם. אוֹלִיפְנָא כַּד
הָווּ נִטְלֵי לֵיהֶּ וְטָבְעֵי יִרְכּוּי
בְּיָמָא, הָוָה יָמָא שְׂכִיךְ,
זְקַפִּין לֵיהֶּ, אֶתְרַעִישׁ יָמָא,
כָּל מַה דְּטָבְעֵי לֵיהֶּ הָכִי
אִשְׁתְּכִיךְ יָמָא, עַד דְּאִיהוּ
אָמַר שְׂאוּנִי וְהִטִּילוּנִי אֶל
הַיָּם, מִיָּד וַיִּשְׂאוּ אֶת יוֹנָה
וַיִּטְלוּהוּ אֶל הַיָּם.

כִּיּוֹן דְּאֶתְרַמִּי בַּיָּם פְּרַחָה
מִנֵּיהֶּ נִשְׁמַתִּיהֶּ,
וְסִלְקָא עַד פְּרַסִּיָּא דְּמִלְכָּא,
וְאֶתְדַנַּת קַמִּיהֶּ, וְאֶהְדַּרַת
לֵיהֶּ נִשְׁמַתִּיהֶּ, וְעָאֵל בְּפוּמָא
דְּהֵהוּא נּוּנָא, וּמִית נּוּנָא,
לְבַתַּר אֶתְקַיִים הֵהוּא נּוּנָא,
וְאוּקְמוּהֶּ.

(דף קנא ע"ב)

לִיָּה אוֹ בְרַמְיָא דִּילִיָּה, לָא
 מִתּוּ בְּמִיתַת נַפְשֵׁהוּן, וּבְלָהוּ
 לָקוּ בְּהֵוּא עֲנִינָא מִמֶּשׁ.
 תָּא חַיֵּי, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה
 דִּיּוֹקְנִיָּה דְאָדָם הָרֵאשׁוֹן
 וְשִׁפְרוּתִיָּה הָוָה כְּזֵהָרָא
 דְרַקִּיעָא עֲלָאָה דְעַל גַּבֵּי
 שָׂאָר רַקִּיעֵי, וּבְהֵוּא נְהוּרָא
 דְגַנְיָו קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
 לְעַדִּיקַיָּא לְעֶלְמָא דְאֲתֵי,
 וְכַל אֵינּוֹן דְּהוּוּ רַמְיָא בֵּיה
 מְדִיּוֹקְנִיָּה דְאָדָם הָרֵאשׁוֹן
 בֵּיה לָקוּ וּמִיתוּ.

דְכָד אֹרְחוּי דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ
 הוּא, יְהִיב עוֹתְרָא לְבַר
 אֵינִישׁ, לְמָה, לְמִיזֵן עֲנִינֵן
 וְלְמַעְבַּד פְּקוּדוּי. לָא עֲבִיד
 הָאִי וְאֲתַגְאִי (וְאִי אֲתַגְלִיא בֵּיה)
 בְּהֵוּא עוֹתְרָא, בֵּיה יִלְקִי
 דְכְּתִיב, (קֹהֶלֶת ה) עֶשֶׂר שְׁמוֹר
 לְבַעְלִיו לְרַעְתּוֹ. יְהִיב לִיָּה
 בְּנִיז, לְמָה, לְמִילָף לְהוּ
 אֹרְחוּי דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא,
 וְלְמִיטַר פְּקוּדוּי כְּדָאמֹר
 בְּאַבְרָהָם (בראשית יח) פִּי

תָּא חַיֵּי, בְּשַׁעְתָּא דְבַר נֶשׁ
 סָלִיק בְּעַרְסִיָּה כָּל
 יִלְיָא וְלִילְיָא, נִשְׁמַתִּיָּה
 נִפְקַת מִנִּיָּה וְאֲתַדְנַת קַמִּי בִּי
 דִּינָא דְמַלְכָא, אִי זַכָּאָה
 לְאֲתַקְיָמָא, אֲתַהֲדַרַת לְהָאִי
 עֲלֵמָא.

וְדִינָא הוּא בְּתַרִּין גְּוֹוִנִין,
 דְּהָא לָא דִּינִין לִיָּה
 לְבַר נֶשׁ עַל בִּישִׁין דְּאִיָּהוּ
 עֲתִיד וְזַמִּין לְמַעְבַּד דְּכְתִיב
 (בראשית כא) כִּי שָׁמַע אֱלֹהִים
 וְגו' בְּאֲשֶׁר הוּא שָׁם. וְלָא
 תִּימָא דְדַנִּין לִיָּה עַל טְבִין
 דְּעֲבִיד לְחוּד, אָלָא לְאוּטְבָא
 לִיָּה עַל אֵינּוֹן טְבִין דְּהִשְׁתָּא
 כְּמָה דְאֲתַמַּר, וְדַנִּין לִיָּה עַל
 זְכַיִין דְּאִיָּהוּ זַמִּין לְמַעְבַּד,
 וּבְגִינִיָּהוּ אֲשַׁתְּזִיב אֶף עַל
 גַּב דְּאִיָּהוּ הִשְׁתָּא חַיִּיבָא.

יִדְעֵתִיו לְמַעַן אֲשֶׁר יַצְוֶה אֶת
 בְּנָיו וְאֶת בֵּיתוֹ אַחֲרָיו
 וְשָׁמְרוּ דְרֹךְ יְיָ לַעֲשׂוֹת עֲדָקָה
 וְגו'. לָא עֶבֶד הָאִי וּמִתְנַגֵּה
 בְּהוֹ, בְּהוֹ לְקִי דְכְּתִיב, (איוב
 ט) לֹא גִין לוֹ וְלֹא נִכְד בְּעַמּוֹ
 וְגו'. וְכֵן בְּהֵאִי גִוּוֹנָא בְּד
 יְהִיב קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 מְשִׁפִּירוּתָא טָבָא עֲלָאָה
 דְאָדָם הֲרֵאשׁוֹן לְהוֹ, לְמָת,
 בְּגִין לְמִיטֵר פְּקוּדוֹי וּלְמַעַבְד
 רְעוּתִיהָ, לָא עֶבְדוֹ כְּדִין
 אֲלָא אֲתַנְּאוּ בֵּיהּ. בֵּיהּ לְקו
 בְּהֵאִי שְׁפִירוּתָא.

אָמַר רַב יְהוּדָה, בְּד בְּרָא
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָדָם
 הֲרֵאשׁוֹן, הָוֵה גּוֹלָם עַד לָא
 זְרִיק בֵּיהּ נִשְׁמָתָא, וְקָרָא
 לְהָהוּא מְלֶאכֶּא דְהוּא
 מְמוּנָה עַל דִּיּוּקְנָא דְבְּנֵי
 נְשָׂא, וְאָמַר לוֹ עֵינִן וְצַר
 בְּדִיּוּקְנָא דְדִין שִׁיתָא בְּנֵי
 נְשָׂא, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב,
 (בראשית ה) וַיּוֹלֵד בְּדַמּוֹתוֹ
 בְּצַלְמוֹ וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ שֵׁת,
 כְּלוּמַר שִׁיתָא.

בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 עֶבֶד טִיבוֹ עִם כָּל בְּרִיין וְכָל
 אַרְחוּי דְאִיהוּ עֶבֶד לְאוּטְבָא
 לְכָלָא, וְלֹא דָאִין לְבַר נָשׁ
 עַל בִּישְׁיִן דְאִיהוּ זְמִין
 לְמַעַבְד, וּבְגִין כֶּף אֲתַדֵּן בְּד
 נָשׁ קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.
 תָּא חַיֵּי, בִּיּוֹן דְאֲטִילוֹ לִיה
 לְיוֹנָה בִּימָא, מַה
 כְּתִיב, וַיַּעֲמֵד הַיָּם מִזְעַפּוֹ.
 הַיָּם עֲלָאָה, מֵאִי וַיַּעֲמֵד,
 דְקָאִים בְּקִיּוּמִיהָ כְּדָקָא
 יְאוּת, בְּעַמִּידָה אִיהוּ בְּד
 רוּגְזָא שְׁכִיךְ, בְּשַׁעֲתָא
 דְדִינָא שְׂרִיא בְּעֵלְמָא, הָהוּא
 בִּי דִינָא אִיהוּ כְּאֲתַתָּא
 דְמִתְעַבְרָא, וְקִשְׂיָא
 לְאוּלְדָא, וְכַד אוּלִידַת
 שְׁכִיךְ רוּגְזָא. הָכִי נָמִי בְּד
 דִינָא שְׂרִיא בְּעֵלְמָא, לָא
 שְׁכִיךְ וְלֹא נָח עַד דְאֲתַעֲבִיד

אָמַר רַבִּי יִצְחָק מֵהֵוּא
 עֲפָרָא מִמַּשׁ דְּאַתְבְּרִי אָדָם
 הָרֵאשׁוֹן נָסִיב קוּדְשָׁא בְרִיךְ
 הוּא לְאַתְבְּרָאָה אֵלֵין שִׁיתָא,
 וְקָרָא לִיה שֵׁת, שִׁיתָא, הָדָא
 הוּא דְכְּתִיב וַיּוֹלֵד בְּדַמּוֹתוֹ
 כְּעֶלְמוֹ מֵאוֹתָהּ הָעִיסָה
 שְׁנַבְרָא הַגּוֹלָם שְׁלוֹ, וְעַל כֵּן
 נֶאֱמַר גָּלְמֵי רָאוּ עֵינֵיהֶן
 וְעֵינֵיהֶן בּוֹ לַעֲשׂוֹת (ד"א ל"ג ב"ו)
 דְּדָאמוּ לִיה. וְעַל סַפְרֵךְ כְּלָם
 יִכְתְּבוּ, מֵאֵן אֵינּוֹן, כְּלָהוּ
 דְלָא נָטְרוּ מֵאֵי דִיֵּהֵב
 קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לֹון
 וְאַתְפְּרְדוּ מִן עֲלָמָא (וְאַתְדַּבְּרוּ
 בַּהֵוּא דִינָא).

תַּנּוּן הָתָם אָמַר רַב יְהוּדָה
 אָמַר רַב אֲשֶׁכְּחָנָא דְתַלְתָּת
 מִטְרָן הוּי לִילִיָא, וְכָל חַד
 וְחַד אֵית עֲנִינָא דְקוּדְשָׁא
 בְרִיךְ הוּא כְּבַר נָשׁ. כַּד נָפִיק
 נִשְׁמַתִּיה מִינִיה וְאַשְׁתָּאֵר
 הָהוּא גּוֹלְמָא נְאִים עַל
 עַרְסִיה, וְנִשְׁמַתִּיה סְלָקָא
 כְּכָל לִילִיָא קָמִי קוּדְשָׁא

דִּינָא בְּחַיֵּיבִיא, כְּדִין הוּא
 נִיִּיחָא דִילִיה, לְמִיקָם
 בְּדוּכְתָא שְׁלִים, וְלְמִיקָם
 בְּקִיּוּמִיה, הָדָא הוּא דְכְּתִיב,
 (מִשְׁלֵי י"א) וּבֶאֱבֹד רְשָׁעִים רְנָה.
 וְהָא אוּקִימָנָא.

בְּאֶבֶד רְשָׁעִים רְנָה.
 וְהִכְתִּיב

(יחזקאל יח)

הַחֶפֶץ אַחֲפֵץ מוֹת רָשָׁע וְהָא
 לֵית נִיִּיחָא קָמִי קוּדְשָׁא
 בְרִיךְ הוּא כַּד אַתְעֵבִיד דִּינָא
 בְּרִשְׁעֵיָא. אֵלָא כָּאֵן קוּדְם
 דְּאַשְׁתְּלִים קִיסְטָא, כָּאֵן
 לְבַתֵּר דְּאַשְׁתְּלִים קִיסְטָא (אֵית

לִיה נִיִּיחָא):

וַיְהִי חַיֵּי שָׂרָה. מֵאֵי שְׁנָא
 הָכָא שָׂרָה דְכְּתִיב
 מִיתָתָהּ בְּאוּרִיִּתָא מִכָּל נָשִׁי
 דְעֲלָמָא דְלָא כְּתִיב הָכִי
 מִיתָתְהוֹן בְּאוּרִיִּתָא. אָמַר
 רַבִּי חַיִּיא וְלָאוּ, וְהִכְתִּיב

בְּרִידָה הוּא, אָמַר רַבִּי יִצְחָק
אֵי זָכָא הִיא חֲדָאן עִמָּה,
וְאֵי לָא דְחֵיזֵין לָהּ לְבַר. אָמַר
רַב יְהוּדָה אָמַר רַב מַאי
דְּכָתִיב, (שיר השירים ה)
הַשְּׁבַעְתִּי אֶתְכֶם בְּנוֹת
יְרוּשָׁלַם אִם תִּמְצְאוּ אֶת
דוֹדֵי מָה תִּגִּידוּ לוֹ שְׁחֹלֶת
אֶהְבֶּה אֲנִי.

אָמַר רַבִּי פִּנְחָס אָמַר רַבִּי
יְהוּדָה הַשְּׁבַעְתִּי אֶתְכֶם
בְּנוֹת יְרוּשָׁלַם, הַנְּשָׂמָה
אוֹמֶרֶת לְאוֹתָם הַנְּשָׂמוֹת
הַזּוֹכוֹת לִיכְנָס לְיְרוּשָׁלַם שֶׁל
מַעֲלָה, וְהֵם הַנְּקָרְאוֹת בְּנוֹת
יְרוּשָׁלַם עַל שְׁזוֹכוֹת לִיכְנָס
שָׁם, וּלְפִיכֵן הַנְּשָׂמָה אוֹמֶרֶת
לָהֶם הַשְּׁבַעְתִּי אֶתְכֶם בְּנוֹת
יְרוּשָׁלַם אִם תִּמְצְאוּ אֶת
דוֹדֵי דָא קוֹדֶשָׁא בְּרִידָה הוּא.
רַב אָמַר זֶה זִיו אִסְפַּקְלָרִיָּא
שֶׁל מַעֲלָה. מָה תִּגִּידוּ לוֹ
שְׁחֹלֶת אֶהְבֶּה אֲנִי, לִיְהִנּוֹת
מִזִּיו שְׁלוֹ וּלְהַסְתּוֹפֵף בְּעַלּוֹ.

(בראשית לח) וַתָּמַת רָחֵל וַתִּקְבֹּר
בְּדַרְדָּר אֶפְרָתָה. וּכְתִיב, (במדבר
כ) וַתָּמַת שָׁם מֵרִים וְגו'.
וּכְתִיב, (בראשית לח) וַתָּמַת
דְּבוֹרָה (דף קכב ע"א) מִיַּנְקַת
רַבָּקָה. וּכְתִיב, (בראשית לח)
וַתָּמַת בַּת שׁוּעַ אִשְׁתֵּי יְהוּדָה.
אָמַר רַבִּי יוֹסִי בְּכֻלָּהּ לָא
כְּתִיב כְּמָה דְּכָתִיב
בְּשָׂרָה דְּאֶתְמַר וַיְהִי חַיֵּי
שָׂרָה מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים
שָׁנָה וְשֶׁבַע שָׁנִים שְׁנֵי חַיֵּי
שָׂרָה. דְּהָא בְּכֻלָּהּ לָא
אֶתְמַנּוּן יוֹמִין וְשָׁנִין כְּמוֹ
לְשָׂרָה. בְּכֻלָּהּ לָא כְּתִיב
פְּרֻשָׁתָא חֲדָא בְּלַחֲוֹדָהּ כְּמוֹ
לְשָׂרָה. אֶלָּא רִזָּא אִיהוּ בְּגִין
הָהוּא דְּרָגָא דְּכָל יוֹמִין
וְשָׁנִין דְּבַר נָשׁ בֵּיהּ תְּלִיזִין

(דָּדָא הִיא ה"א בְּתַרְאָה).

רַב הוֹנָא אָמַר שְׁחוֹלַת אֲהֵבָה אֲנִי, אוֹתָהּ הִתְשׁוּקָה וְהַכְּסוּף שְׁכַסְפֹּתַי בְּעוֹלָם עַל הַכֹּל לְפִיכֶךָ אֲנִי חוֹלָה. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר זֶה אֲהֵבָה שְׂאוּהֶבֶת הַנְּשָׁמָה לְגוֹף, דְּכִיּוֹן שְׁנֵשְׁלָם קִצּוֹ שֶׁל גּוֹף אוֹתָם הַיָּמִים שְׁנִגְזְרוּ עָלָיו כְּמָה דְאֵת אָמַר וַיְהִי חַיֵּי שָׂרָה, מָה בְּתִיב וַיִּקָּם אֲבָרְהָם מֵעַל פְּנֵי מֵתוֹ וְגוֹ'.

אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב מָה בְּתִיב בְּפָסוּק קוֹדֵם זֶה דְּכִתִּיב וַתָּמַת שָׂרָה בְּקָרְיַת אֲרָבַע הִיא חֶבְרוֹן בְּאֶרֶץ כְּנָעַן.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן בָּרַא קוֹדֶשׁ אֲרָבַע לְאָדָם וְהַכְּנִים בּוֹ אֲרָבַע דְּבָרִים הַנְּחַלְקִים בְּגוֹף. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה הַמְּחוּבְּרִים בְּגוֹף. רַבִּי יִצְחָק אָמַר הַנְּחַלְקִים בְּגוֹף שֶׁהֵם חוֹלְקִים לְהִתְפָּרֵשׁ כָּל אֶחָד לְיִסּוּדוֹ בְּשִׁוְעָא הָאָדָם מִן הָעוֹלָם

פְּתַח וְאָמַר, (קהלת ה) וַיִּתְרוֹן אֶרֶץ בְּכָל הַיָּמִים מֶלֶךְ לְשָׂדֵה נְעֻבָד. וַיִּתְרוֹן אֶרֶץ בְּכָל הַיָּמִים וְדָאֵי דְהָא מִתְמָן נִפְקִין רוּחִין וְנִשְׁמָתִין וְתוֹעֵלְתָא לְעֵלְמָא. מֶלֶךְ לְשָׂדֵה נְעֻבָד, מֵאֵן מֶלֶךְ דָּא קוֹדֶשׁ אֲרָבַע בְּרִיךְ הוּא. לְשָׂדֵה נְעֻבָד כִּד אֵיהוּ (עו ב אַתְתַּקֵּן כְּדָקָא

יְאוּת. וּמֶלֶךְ, דָּא, מֶלֶךְ עֲלָאָה דְאַתְחַבֵּר לְשָׂדֵה כִּד אֵיהוּ נְעֻבָד. מֵאֵן שָׂדֵה, דָּא שָׂדֵה אֲשֶׁר בְּרַכּוּ

י. דְּכִתִּיב, (בראשית כז) בְּרִיךְ שָׂדֵה אֲשֶׁר בְּרַכּוּ י. דְּכִד אֵיהוּ (אַתְעֻבַד) נְעֻבָד וְאַתְתַּקֵּן בְּכָל מָה דְּאַצְטְרִיךְ לֵיהּ כְּדָקָא יְאוּת, כִּדִּין מֶלֶךְ עֲלָאָה אַתְחַבֵּר עִמֶיהָ.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, מֶלֶךְ לְשָׂדֵה נְעֻבָד. כְּמָה גְּוֹנֵי רִזִּין עֲלָאִין הָכָא. מֶלֶךְ. דָּא (עו ב) שְׁכִינְתָא דְלֹא שְׂרִיא

בְּבֵיתָא לְאַתְתַּקְנָא בְּהָ אֱלָא
 בְּזַמְנָא דְאַתְנַסִּיב בַּר נֶשׁ
 וְאַזְהִיּוּג בְּאַנְתִּיתִיה לְאוּלְדָא
 וְלַמַּעֲבַד אִיבִין, וְאִיהִי
 אֲפִיקַת נִשְׁמַתִּין לְאַשְׂרָא
 בְּהָ, וּבְגִין כֶּךָ לְשָׂדֵה נַעֲבַד
 וְלֹא לְאַחֲרָא.

בְּזַמְן מוֹעָט: (ע"כ מדרש הנעלם)

דְּבַר אַחַר מֶלֶךְ דָּא אִשָּׁה יִרְאֵת יִי כִּמְא דְאַתְ אָמַר, (משלי
 לא) אִשָּׁה יִרְאֵת יִי הִיא תִּתְהַלֵּל. לְשָׂדֵה נַעֲבַד דָּא
 אִשָּׁה זָרָה כִּמְא דְאַתְ אָמַר, (משלי ז) לְשִׁמְרֹךְ מֵאִשָּׁה זָרָה.
 בְּגִין דְּאִית שְׂדֵה וְאִית שְׂדֵה. אִית שְׂדֵה דִּכְל בְּרַכָּאן
 וְקִדּוּשִׁין בֵּיה שְׂרִיין כִּמְה דְאַתְ אָמַר כְּרִית שְׂדֵה אֲשֶׁר
 בִּרְכוּ יִי. וְאִית שְׂדֵה דִּכְל חִירוּב וּמִסָּאבוּ וְשִׁצְאָה וְקִטּוּלִין
 וְקִרְבִּין בֵּיה שְׂרִיין. וְהֵאֵי מֶלֶךְ זְמַנִּין דְּאִיהוּ נַעֲבַד לְהֵאֵי
 שְׂדֵה דְכְּתִיב, (משלי ל) תַּחַת שֶׁלֶשׁ רִגְזֵה אֶרֶץ (דף קכב ע"ב) וְגו',
 תַּחַת עֶבֶד כִּי יִמְלוֹךְ וְגו' וְשִׁפְחָה כִּי תִירֶשׁ גְּבִירָתָהּ. וְהֵאֵי
 מֶלֶךְ אֲתַפְסִיא נְהוּרִיָּה וְאַתְחַשֵּׁף עַד דְּאַתְדַּכִּי וְאַתְחַבַּר
 לְעֵילָא.

תּוֹסַפְתָּא

זַכָּאָה אִיהוּ מֵאן דְּאִזְעִיר גְּרַמִּיָּה בְּהֵאֵי עֲלָמָא. כִּמְה אִיהוּ רַב וְעֲלָאָה
 בְּהֵהוּא עֲלָמָא. וְהֵכִי פִתַח רַב מְתִיבְתָא מֵאן דְּאִיהוּ זְעִיר אִיהוּ רַב.
 מֵאן דְּאִיהוּ רַב אִיהוּ זְעִיר. דְּכְּתִיב וַיְהִי חַיֵּי שָׂרָה וְגו' מֵאָה דְּאִיהוּ חוֹשְׁבֵן

רַב כְּתִיב בֵּיהּ שָׁנָה, זְעִירוּ דְשָׁנִין חַד אֲזַעִיר לִיהּ. שְׁבַע דְּאִיהוּ חוּשְׁבָן
זְעִיר אֲסָגִי לִיהּ וְרַבִּי לִיהּ דְּכְתִיב שָׁנִים.

תָּא חַזִּי, דְּלֹא רַבִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶלְא לְדֹאזְעִיר, וְלֹא אֲזַעִיר אֶלְא
לְדַרְבֵּי. זְכָאָה אִיהוּ מֵאן דְּאֲזַעִיר גְּרַמְיָה בְּהַאי עֲלָמָא, כְּמָה אִיהוּ
רַב בְּעֲלוּיָא לְהַהוּא עֲלָמָא. עַד כָּאן. מֵאן דְּפִסְק יִתְפַּסְקִי. מֵאן דְּקִצֵּר
יִתְקַצֵּר. מֵאן דְּקִצֵּר יִתְאַרְךְ. רְצוּנוּ לֹמַר מֵאן דְּפִסְק מְלִין דְּאוּרִייתָא עַל
מְלִין בְּטִלִין יִתְפַּסְקוּן חַיְוְהִי מֵהַאי עֲלָמָא וְדִינְיָה קְיַמָּא בְּהַהוּא עֲלָמָא.
מֵאן דְּקִצֵּר אֲמֵן וְלֹא מְאַרְיָךְ גּוּ נִיחָא יִתְקַצֵּר מַחִיין דְּהַאי עֲלָמָא. מֵאן
דְּאָמַר אַחַד אֲצִטְרִיךְ לְחֻטְפָּא אֶלְ"ף וְלִקְצֵר קֶרְנָא דִּילֵיהּ וְלֹא יַעֲכַב בְּהַאי
אוֹת כָּלֵל, וּמֵאן דִּיעֲבִיד דָּא יִתְאַרְכוּן חַיֵּיו. (אלו הם חדושים שהגידו לרבי שמעון

בר יוחאי בישיבה של מעלה), (עד כאן התוספתא השייך לדף קכב ע"ב)

וּבְגִין כֶּךָ שְׁעִיר דְּרֵאשׁ חוּדְשׁ, בְּגִין דְּאִתְפָּרַשׁ הַהוּא
שְׁדָה מִמְלַכָּא קְדִישָׁא וְלֹא שְׁרִיין בְּהַאי שְׁדָה
בְּרַכָּאן מֵהַאי מְלַךְ. וְכַד אִיהוּ נַעֲבַד לְהַאי שְׁדָה כְּדִין
כְּתִיב, (דברים כב) כִּי בַשְּׂדֵה מִצָּאָה וְגו'. כִּי בַשְּׂדֵה כְּמָה
דְּאִתְמַר.

תָּא חַזִּי, אִתְתַּחֲוִיה לְעֲלָמָא אִתְדַבְּקַת בְּהַאי חַוְיָא וְאֲטִיל
בָּה זוּהַמָּא. וְגַרְמָא מוֹתָא לְעֲלָמָא וּלְבַעֲלָהּ. אִתְתַּחֲוִיה
שְׂרָה וּנְחַתַּת וְסִלְקַת וְלֹא אִתְדַבְּקַת בֵּיהּ כְּמָא דְּאִתְּ אָמַר,
(בראשית יג) וַיַּעַל אַבְרָם מִמִּצְרַיִם הוּא וְאִשְׁתּוֹ וְכָל אֲשֶׁר לוֹ.
אִתְתַּחֲוִיה נַח לְעֲלָמָא מַה כְּתִיב (בראשית ט) וַיֵּשֶׁתּ מִן הַיַּיִן וַיִּשְׁכַּר
וַיִּתְגַּל וְגו'.

וּבְגִין דְּאַבְרָהָם וְשָׂרָה לֹא אֶתְדַבְּקוּ בֵּיהּ, בְּגִין כִּן שָׂרָה
 זָכְתָה לְחַיִּין עֲלָאִין לָהּ וּלְבַעֲלָהּ וּלְבִנְהָא בִּתְרָאָה
 הָדָא הוּא דְכְתִיב (ישעיה נא) הַבִּיטוּ אֶל צוּר חוֹצְבֹתֵם וְאֶל
 מַקְבֵּת בּוֹר נּוֹקְרֹתֵם. וְעַל דָּא וַיְהִי חַיֵּי שָׂרָה דְזָכְתָה בְּהוּ
 בְּכֻלְהוּ, וְלֹא כְּתִיב בְּכֻלְהוּ גַּשְׁי וַיְהִי חַיֵּי חוּהּ, וְכֵן בְּכֻלְא,
 הִיא אֶתְדַבְּקַת בְּחַיִּין, וְעַל דָּא דִּילָהּ הוּוּ חַיִּין:

מְדַרְשׁ הַנֶּעְלָם

וַיְבֵא אַבְרָהָם לְסִפְדָּא לְשָׂרָה
 וְלִבְכָתְהָ. הַיִּינוּ (דְּכְתִיב) דְּתַנֵּן
 כָּל שִׁבְעַת הַיָּמִים נִפְשׁוּ שְׁל
 אָדָם פּוֹקְדַת לְגוֹפּוֹ
 וּמִתְאַפְּלַת עָלָיו, הָדָא הוּא
 דְּכְתִיב, (איוב יד) אֲךְ בְּשָׂרוֹ
 עָלָיו יִכָּאֵב וְנִפְשׁוּ עָלָיו
 תַּאֲבָל. כְּהִיא גּוֹנָא וַיְבֵא
 אַבְרָהָם לְסִפְדָּא לְשָׂרָה
 וְלִבְכָתְהָ. וַיְבֵא אַבְרָהָם, זֹו
 הִיא הַנְּשֻׁמָּה. לְסִפְדָּא לְשָׂרָה,
 זֶה הַגּוֹף.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק בְּשַׁעָה
 שְׁהַנְּשֻׁמָּה זֹוּכָה וְעוֹלָה
 לְמָקוֹם מַעְלָתָהּ, הַגּוֹף שׁוֹכֵב
 בְּשָׁלוֹם וַיְנַוַּח עַל מִשְׁכְּבוֹ
 הָדָא הוּא דְּכְתִיב, (איוב נז)
 יָבֵא שָׁלוֹם יְנוּחוּ עַל

וַיְהִי חַיֵּי שָׂרָה. אֵינּוֹן חַיִּין
 כְּלָהּ לְעֵילָא, מֵאָה
 שָׁנָה לְעֵילָא. וְעֶשְׂרִים שָׁנָה
 לְעֵילָא, וְשִׁבְעַת שָׁנִים
 לְעֵילָא, כְּלָהּ הוּוּ כְּדָקָא
 יָאוֹת.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן (דף קכג ע"א)
 תָּא חַיֵּי רוּזָא דְּמַלְהָ,
 מֵאֵי שָׁנָא בְּכֻלְהוּ דְּאָמַר
 שָׁנָה שָׁנָה, וּבְאֵינּוֹן שִׁבְעַת
 דְּאָמַר שָׁנִים. דְּכְתִיב מֵאָה
 שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה, וּלְבִתְרָה
 שִׁבְעַת שָׁנִים. אֵלָא כֻּלָּא חֵד.
 מֵאָה שָׁנָה כְּלָלָא דְּכֻלָּא (נ"א)
 כֻּלָּא כְּחֻדָּא בְּרוּזָא דְּמֵאָה בְּרַבָּאן בְּכָל יוֹמָא. וְכֵן
 עֶשְׂרִים שָׁנָה דְּאֶתְבְּלִיל עֲלָהּ סְתִימָא דְּכָל

מִשְׁכַּבְבוֹתָם, הַלֵּךְ נִכְחָה. מֵאֵי
הוֹלֵךְ נִכְחָה.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק הַנְּשֻׁמָּה
הוֹלֵךְ נִכְחָה לְמָקוֹם הָעֵדֶן
הַגָּנוּז לָהּ. מֵאֵי מִשְׁמַע. אָמַר
רַבִּי יְהוּדָה מִהֵאֵי מִשְׁמַע,
נִכְחָה בְּתֵיב, (לפנינו כ' בואו ועי'
לעיל פג ב בדרך אמת אות ג) בְּה"א.
וּבְשָׁעָה שְׁאִינָה זוֹכָה וְהִיא
רְאוּיָה לְקַבֵּל עוֹנֶשֶׁה הוֹלְכַת
מִשׁוֹמְמַת וּמִבְּקֶרֶת בְּכָל יוֹם
לְגוֹף וְלִקְבֵר.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי הֵאֵי קוּלִיתָא
דְּקַרְדֵּינּוּתָא, כִּד אָזִיל
בְּסַרְיָחוּתָא לְכָאן וּלְכָאן אָזִיל
וּמִבְּקֶר לָהּ לְאַתְרָה תְּרִיסַר
יְרֵחֵי. כִּד נִשְׁמַתָּא הֵיא
דְּאַתְחֻזִּיא לְקַבֵּלָא עֲנִשָׁא,
אָזְלָה לְבַר בְּעֵלְמָא וּמִפְּקֶדַת
לָהּ לְאַתְרָה תְּרִיסַר יְרֵחֵי
בְּכַתֵּי קַבְרֵי וּבְעֵלְמָא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה תָּא חַיִּי,
דְּכַתִּיב וַיָּקָם אַבְרָהָם מֵעַל
פְּנֵי מֶתוֹ וְגו', אָמַר רַבִּי אַבְא
וְהֵא תַנּוּן דְּכִד נִשְׁמַתָּא הִיא

סְתִימִין, וּבְגִין כִּד כְּתִיב שָׁנָה רָזָא דִּיחֻדָּא.
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּאַתְכֻלִּיל
מֵאַתֵּר עֲלָאָה סְתִימָא דְּכָל
סְתִימִין בְּמָאָה בְּרֻזָּא דְּמָאָה
בְּרַכָּאן דְּכָל יוֹמָא, וְכֵן
עֲשָׂרִים שָׁנָה, וּבְגִין כִּד
כְּתִיב שָׁנָה רָזָא דִּיחֻדָּא דְּלֹא
אַתְפָּרֵשׁ (צא ב) מַחֲשָׁבָה
וְיֻבְלָא לְעֵלְמִין.

שְׁבַע שָׁנִים אֵלִין אַתְפָּרֵשָׁן
וּנְפָקָאן מִכְּלָלָא
סְתִימָאָה דְּלְעֵילָא. וְאַף עַל
גַּב דְּכֻלָּא יְחֻדָּא חָדָא, אֲבָל
מִתְפָּרֵשָׁן בְּדִינָא וְרַחֲמֵי
בְּכַמָּה סְטָרִין וְאוּרְחִין מַה
דְּלֹא הוּי הָכִי לְעֵילָא. וּבְגִין
כִּד כְּתִיב שָׁנָה רָזָא דִּיחֻדָּא
דְּלֹא אַתְפָּרֵשׁ לְעֵלְמִין. שְׁבַע
שָׁנִים אֵלִין אַתְפָּרֵשָׁאן
בְּדִינָא וְרַחֲמֵי בְּכַמָּה סְטָרִין
וְאוּרְחִין מַה דְּלֹא הוּי הָכִי
לְעֵילָא. וּבְגִין כִּד בְּאֵלִין
שְׁבַע שָׁנִים כְּתִיב בְּהוּ שָׁנִים

וְלֹא שָׁנָה, וְכִלְהוּ אֶקְרוּן
חַיִּים. וַיְהִי חַיֵּי שָׂרָה, דְּהוּ
מִמֶּשׁ דְּאֶתְבְּרִיאוּ וְאֶתְקִימוּ
לְעֵילָא.

אָמַר רַבִּי חַיֵּיא הָא אוּקְמוּהָ
דְּהָא כַּד אֶתְעַקַּד
יִצְחָק בַּר תְּלָתִין וְשִׁבְעַ שָׁנִים
הָוָה, וְכִיּוֹן דְּאֶתְעַקַּד יִצְחָק
מִיתַת שָׂרָה, דְּכִתְיִב וַיָּבֵא
אֲבֵרָהֶם לְסַפְדָּא לְשָׂרָה
וְלִבְכַתָּהּ. מֵאִין בָּא, מִהַר
הַמּוֹרִיָּה בָּא מִלְּמַעְקַד לִיה
לְיִצְחָק, וְאִינוּן תְּלָתִין וְשִׁבְעַ
שָׁנִין מִיּוֹמָא דְּאֶתְיִלִּיד
יִצְחָק עַד שְׁעֵתָא דְּאֶתְעַקַּד
אִינוּן הָווּ חַיֵּי שָׂרָה וְדֵאִי
כְּחוּשְׁבֵּן וַיְהִי"ו בְּגִימְטְרִי"א
תְּלָתִין וְשִׁבְעַ שָׁנִין הָווּ כְּמָה
דְּאֶתְמַר מִדְּאֶתְיִלִּיד יִצְחָק
עַד דְּאֶתְעַקַּד.

רַבִּי יוֹסִי פָּתַח וְאָמַר, (תהלים

בְּתִשְׁלוּמָא עֲלָאָה, נִיתוּסַף
בְּה ה' וְנִקְרֵאת אֲבֵרָהֶם
בְּתִשְׁלוּמָא עֲלָאָה. וְהִכָּא אֶת
אָמַר דְּכַד לִיתָא זְכָאָה כָּל
כְּדָ דְּכִתְיִב וַיָּקָם אֲבֵרָהֶם.
עֲבַדַּת מֵאֵן דִּיתִיב בְּכַרְסֵיִיא
נְחִית בְּגוּ זוטַר תְּתַאָּה.

אֵלָא הָכִי גִזְרָנָא וַיָּקָם
אֲבֵרָהֶם מֵעַל פְּנֵי מֵתוּ,
דְּאָמַר רַבִּי בּוּ אָמַר רַבִּי
זְרִיקָא כְּשֶׁהִנְשָׁמָה רְאוּיָה
לְעֵלוֹת לְמָקוּם עַדְנָה, קוּדָם
מְגִינָה עַל הַגּוֹף הַקְּדוּשׁ
שְׂיֻצָּאת מִשָּׁם וְאַחַר כְּדָ
עוֹלָה לְמָקוּם מֵעֲלֵתָהּ, הָדָא
הוּא דְּכִתְיִב וַיָּקָם אֲבֵרָהֶם
מֵעַל פְּנֵי מֵתוּ זְהוּ הַגּוֹף.

וַיְדַבֵּר אֶל בְּנֵי חַת אֵלּוּ שְׂאֵר
גּוֹפּוֹת הַצְּדִיקִים שְׁהֵם (ד"א ל"ג
בְּנֵי) חַתְחַתִּים וְנִהְלָמִים
בְּעוֹלָם לְמַעַן יֵרָאֵת קוֹנָם,
חַתִּים עַל שְׁהֵם שׁוֹכְנֵי עֶפְרָי, וְאֵמַאי
צְרִיכָה לְהוּ אָמַר רַבִּי
יְהוּדָה כֵּלָא בְּמַנְיָנָא
בְּתִיבּוֹן, וְעַל (דְּהוּ ד"א דָּא הָווּ